

กรอบความร่วมมืออาเซียน

กับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ค่านิยมสร้างสรรค์
ของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
“...วิสัยทัศน์ดี มีคุณธรรม น้อมนำความพอเพียง”

เอกสารความรู้ สดร.

ลำดับที่ ๙/ ปีงบประมาณ ๒๕๕๖

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

สถาบันดำรงราชานุภาพ

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๒๑๕๙๕๘ <http://www.stabundamrong.go.th>

กรอบความร่วมมืออาเซียน
กับการกำหนดยุทธศาสตร์
กระทรวงมหาดไทย
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เอกสารความรู้ สดร.
ลำดับที่ ๙ / ปีงบประมาณ ๒๕๕๖
สถาบันดำรงราชานุภาพ
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

คำนำ

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำ “เอกสารความรู้ สดร.” ฉบับที่ ๙/ปีงบประมาณ ๒๕๕๖ เรื่อง “กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” โดย ดร.สุชาดา วัฒนา หัวหน้ากลุ่มงานอาเซียน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

เอกสารความรู้ สดร. ฉบับนี้ นำลงเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของสถาบันดำรงราชานุภาพ (www.stabundamrong.go.th) ด้วย

สถาบันดำรงราชานุภาพ
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

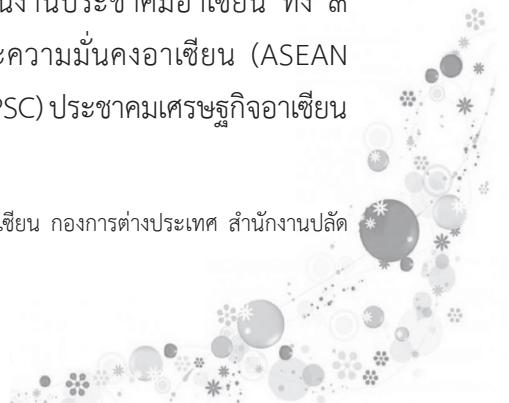
กรอบความร่วมมืออาเซียน กับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ดร.สุชาดา วัฒนา^๑

ในการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทยเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน คณะกรรมการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๖ และการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๖ เห็นชอบกรอบแนวคิดหรือกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมของกระทรวงมหาดไทยในการเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

กรอบนโยบายที่สำคัญ คือ บริบทเชิงนโยบายและสถาบันต่างๆ (policy and institutional context) ทั้งภายนอกและภายในประเทศ ได้แก่ วิสัยทัศน์ของผู้นำอาเซียน ซึ่งถือเป็นเป้าหมายหลัก ในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ภายใต้กลไกและการขับเคลื่อนนโยบายที่สำคัญ ได้แก่ กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) แผนงานประชาคมอาเซียน ทั้ง ๓ เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community : APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

^๑ นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานอาเซียน กองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

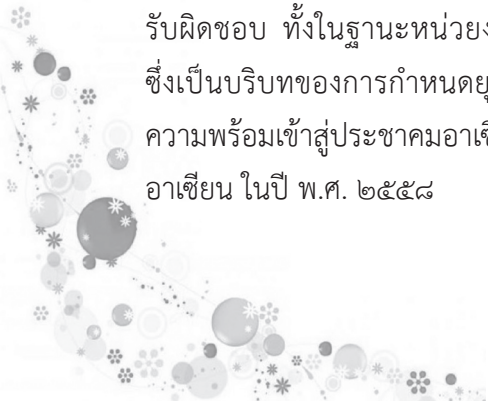

๖ กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

(ASEAN Economic Community : AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community : ASCC) แผนแม่บทความเชื่อมโยงอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity) ยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Strategic positioning) และยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙)

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ภายใต้กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) และแผนงาน รวมทั้งกลไกต่างๆ ในรูปของกรอบความร่วมมือต่างๆ นับเป็นช่วงเปลี่ยนผ่าน(transitional period) ที่สำคัญของประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศ และกระทรวงมหาดไทย เนื่องจากจำเป็นต้องมีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ นับตั้งแต่ระบบคิด (mindset) กลไกการทำงาน และยุทธศาสตร์ระดับต่างๆ นับตั้งแต่ยุทธศาสตร์ประเทศ จุดยืนทางยุทธศาสตร์ของกระทรวงมหาดไทย รวมทั้งแผนงาน โครงการของหน่วยงานต่างๆ และยุทธศาสตร์ในพื้นที่ เช่น ยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนชุมชน เป็นต้น

บทความนี้จึงประกอบด้วยการสรุปสาระสำคัญของกรอบความร่วมมือในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้งในภาพรวม ซึ่งเป็นบริบทของการจัดทำยุทธศาสตร์ประเทศ และกรอบความร่วมมือในสาขาที่กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบ ทั้งในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพหลักและหน่วยงานสนับสนุน ซึ่งเป็นบริบทของการกำหนดยุทธศาสตร์ของกระทรวงมหาดไทยเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและการดำเนินการเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

๑. อาเซียนและการเข้าสู่ประชาคมในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

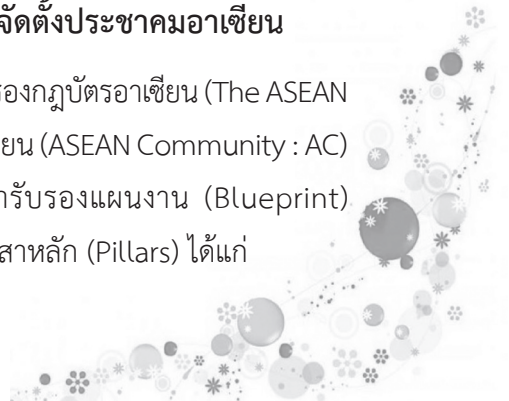
อาเซียน (ASEAN) หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations) ถือกำเนิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยมีสมาชิกผู้ก่อตั้ง ๕ ประเทศ คือ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ต่อมา จึงมีสมาชิกเพิ่มเติม คือ บรูไน เวียดนาม ลาว และเมียนมาร์ โดยกัมพูชาเป็นประเทศสุดท้ายที่เข้าเป็นสมาชิกอาเซียน ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๓ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ณ ประเทศสิงคโปร์ในโอกาสครบรอบ ๔๐ ปีของการก่อตั้งอาเซียน ผู้นำอาเซียนได้ลงนามรับรองกฎบัตรอาเซียน (The ASEAN Charter) เพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community : AC) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ภายใต้วิสัยทัศน์ร่วมของผู้นำอาเซียน คือ การสร้างประชาคมอาเซียนที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มีกฎกติกาที่ชัดเจน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

อย่างไรก็ดี ประเทศสมาชิกได้ให้สัตยาบันกฎบัตรอาเซียนครบทั้ง ๑๐ ประเทศ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ กฎบัตรอาเซียนจึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

๒. แผนงาน (Blueprint) สำหรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียน

นอกจากผู้นำอาเซียนได้ลงนามรับรองกฎบัตรอาเซียน (The ASEAN Charter) เพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community : AC) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ผู้นำอาเซียนยังให้คำรับรองแผนงาน (Blueprint) สำหรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนใน ๓ เสาหลัก (Pillars) ได้แก่

๘ **กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน**

๑) แผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community : APSC) มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาคมอาเซียนเป็นประชาคมที่มีกติกากฎ การพัฒนาค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน มีความเป็นเอกภาพ สงบสุข แข็งแกร่ง และความรับผิดชอบร่วมกัน มีพลวัติและปฏิสัมพันธ์กับนอกภูมิภาคอาเซียน

๒) แผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาคมอาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว มีขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และสามารถบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

๓) แผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community : ASCC) มีเป้าหมายให้ประชาคมอาเซียนเป็นประชาคมที่มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีการคุ้มครองและสวัสดิการสังคม มีสิทธิและความยุติธรรมทางสังคม มีความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม มีการสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และการลดช่องว่างทางการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิก

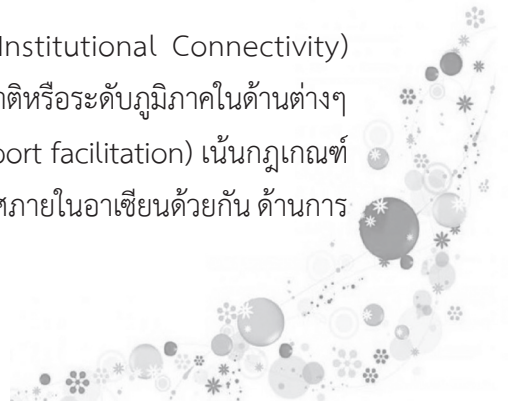

๓ .แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity)

นอกจากแผนงานประชาคมทั้ง ๓ ด้าน หรือ ๓ เสาหลักดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในการประชุมผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ ๑๕ ในเดือนตุลาคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมเห็นชอบข้อเสนอของประเทศไทยเกี่ยวกับความเชื่อมโยงในอาเซียน และต่อมาในการประชุมผู้นำอาเซียน ครั้งที่ ๑๗ ในเดือนตุลาคม ๒๕๕๓ ผู้นำอาเซียนได้รับรองแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity) เพื่อเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของประชาคมอาเซียน และนำไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ รวมทั้งเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในเวทีโลก ประกอบด้วย ความเชื่อมโยงในอาเซียนใน ๓ รูปแบบ ได้แก่

๑) การสร้างโครงข่ายเชื่อมอาเซียนทางกายภาพ (Physical Connectivity) แบ่งออกเป็น ๓ เรื่องใหญ่ๆ ได้แก่ โครงข่ายด้านคมนาคม (transportation) โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT infrastructure) โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน (energy infrastructure) ได้แก่ เชื้อเพลิงปิโตรเลียม (ท่อส่งน้ำมัน) และพลังงานไฟฟ้า (power grid)

๒) ความเชื่อมโยงด้านสถาบัน (Institutional Connectivity) ครอบคลุมข้อตกลง พิธีการในระดับนานาชาติหรือระดับภูมิภาคในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการขนส่งและคมนาคม (transport facilitation) เน้นกฎเกณฑ์ด้านคมนาคมข้ามพรมแดนระหว่างประเทศภายในอาเซียนด้วยกัน ด้านการ

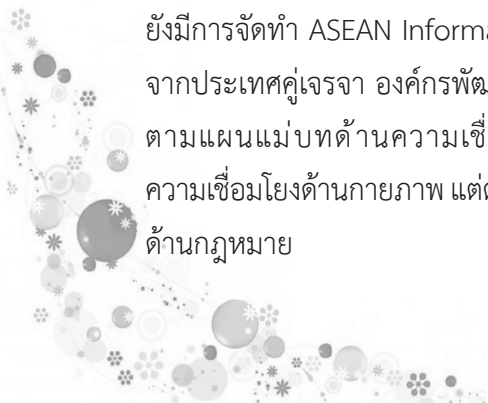

๑๐ กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

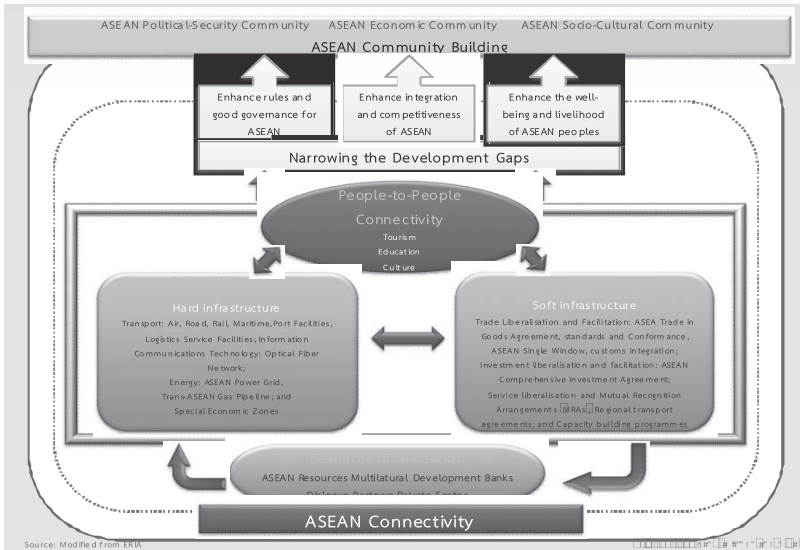
ขนส่งสินค้าอย่างเสรี (free flow of goods) เพื่อส่งเสริมการค้าภายในภูมิภาค ด้านการเปิดเสรีภาคบริการ (free flow of services) ด้านเปิดเสรีการลงทุน (free flow of investment) ด้านเปิดเสรีภาคแรงงาน (free flow of skilled labour and human development) ด้านการผ่านแดน (cross-border procedures) ให้การเดินทางข้ามประเทศสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ขณะเดียวกันก็ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากอาชญากรรมข้ามชาติ แรงงานผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ และมลภาวะต่างๆ ที่จะตามมาจากความเชื่อมโยง

๓) ความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน (People-to-people Connectivity) เพื่อให้ประชาชนในอาเซียนรู้จักกันและเข้าใจกันมากขึ้น โดยมียุทธศาสตร์สำคัญในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ความเชื่อมโยงทางการศึกษา ความเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมและความเชื่อมโยงทางการท่องเที่ยวภายในอาเซียน

ในการขับเคลื่อนแผนแม่บทด้านความเชื่อมโยงอาเซียน อาเซียนได้จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานอาเซียนว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกัน ในภูมิภาค (ASEAN Connection Coordinating Committee: ACCC) โดยคณะกรรมการดังกล่าวได้ประชุมไปแล้ว ๖ ครั้ง ครั้งล่าสุด คือ การประชุม ณ กรุงเทพมหานคร กัมพูชา ระหว่างวันที่ ๘-๙ กันยายน ๒๕๕๕ นอกจากนี้ยังมีการจัดทำ ASEAN Information Sheet เพื่อเป็นคู่มือในการระดมทุนจากประเทศคู่เจรจา องค์กรพัฒนาเอกชน และภาคเอกชน การดำเนินงานตามแผนแม่บทด้านความเชื่อมโยงอาเซียนมีความก้าวหน้าในด้านความเชื่อมโยงด้านกายภาพ แต่ต้องเร่งรัดการดำเนินงานด้านความเชื่อมโยงด้านกฎหมาย

กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ๑๑ เตรียมความพร้อมให้สู่ประชาคมอาเซียน

๔. โครงสร้างและกลไกการดำเนินงานของประชาคมอาเซียน

กฎบัตรอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยบทบัญญัติ ๑๓ หมวด ๕๕ ข้อ ได้กำหนดโครงสร้างและกลไกการดำเนินงานของประชาคมอาเซียนไว้ ดังนี้

๑) การประชุมผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) เป็นการประชุมระดับประมุขหรือหัวหน้ารัฐบาล เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายสูงสุด และแนวทางความร่วมมือของอาเซียน รวมทั้งตัดสินใจในเรื่องสำคัญ โดยให้ประเทศสมาชิกซึ่งเป็นประธานอาเซียนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม จากเดิม ปีละ ๑ ครั้ง เป็นปีละ ๒ ครั้ง หรือเรียกประชุมพิเศษหรือเฉพาะกิจเมื่อมีความจำเป็น เพื่อให้ผู้นำมีโอกาสหารือกันมากขึ้น พร้อมทั้งแสดงให้เห็นถึงเจตจำนงทางการเมืองที่จะผลักดันอาเซียนไปสู่การรวมตัวกัน หากมีการละเมิดพันธกรณีในกฎบัตรฯ อย่างร้ายแรง ผู้นำอาเซียนสามารถกำหนดมาตรการใดๆ ที่เหมาะสมว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อรัฐผู้ละเมิดพันธกรณี

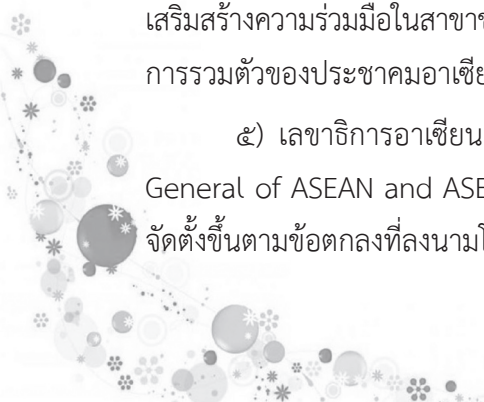
๑๒ กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๒) คณะมนตรีประสานงานอาเซียน (ASEAN Coordinating Councils : ACCs) ประกอบด้วย รัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน ทำหน้าที่เตรียมการประชุมสุดยอดอาเซียน ประสานงานความตกลง และข้อตัดสินใจของที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ประสานงานระหว่าง ๓ เสาหลัก ดูแลการดำเนินงานและกิจการต่างๆ ของอาเซียนในภาพรวม คณะมนตรีประสานงานอาเซียนจะมีการประชุมกันอย่างน้อย ๒ ครั้งต่อปี

๓) คณะมนตรีประชาคมอาเซียน (ASEAN Community Councils) ประกอบด้วย คณะมนตรีประชาคม ๓ เสาหลัก ได้แก่ คณะมนตรีการเมืองและความมั่นคงอาเซียน คณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งเป็นผู้แทนที่ประเทศสมาชิกแต่งตั้งให้เป็นผู้รับผิดชอบแต่ละเสาหลัก มีอำนาจหน้าที่ในการประสานงานและติดตามการทำงานตามนโยบาย โดยเสนอรายงานและข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมสุดยอด มีการประชุมอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

๔) องค์กรระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขา (ASEAN Sectoral Ministerial Bodies) ในแผนประชาคมด้านต่างๆ เช่น ด้านยาเสพติด ด้านการจัดการภัยพิบัติ ด้านการพัฒนาชนบทและจัดความยากจน เป็นต้น ประกอบด้วย รัฐมนตรีเฉพาะสาขา มีหน้าที่ปฏิบัติตามข้อตกลงและข้อตัดสินใจของที่ประชุมสุดยอดอาเซียนที่อยู่ในขอบข่ายการดำเนินงานของตน และเสริมสร้างความร่วมมือในสาขาของแต่ละองค์กรให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อสนับสนุนการรวมตัวของประชาคมอาเซียน

๕) เลขาธิการอาเซียนและสำนักเลขาธิการอาเซียน (Secretary-General of ASEAN and ASEAN Secretariat) สำนักเลขาธิการอาเซียน จัดตั้งขึ้นตามข้อตกลงที่ลงนามโดยรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนในระหว่าง

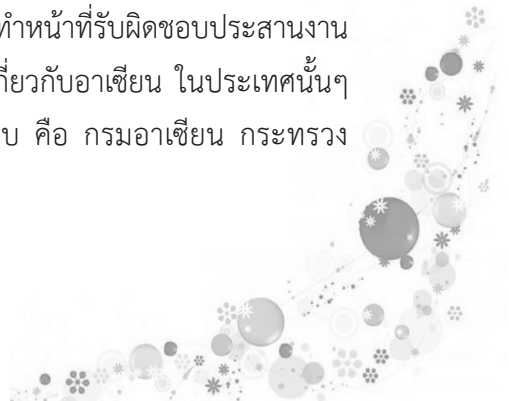

กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ๑๓
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑ ในปี ๒๕๑๙ เพื่อทำหน้าที่ประสานงาน และดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมอาเซียน และเป็นศูนย์กลางในการติดต่อระหว่างสมาคมอาเซียน คณะกรรมการ ตลอดจนสถาบันต่างๆ และรัฐบาลของประเทศสมาชิกสำนักเลขาธิการอาเซียนตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย โดยมีหัวหน้าสำนักงาน เรียกว่า “เลขาธิการอาเซียน” (ASEAN Secretary-General) ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยที่ประชุมสุดยอดอาเซียน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๕ ปี และต้องได้รับเลือกจากรัฐสมาชิก โดยหมุนเวียนตามลำดับตัวอักษร

๖) คณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียน (Committee of Permanent Representatives to ASEAN) ประกอบด้วย ผู้แทนระดับ เอกอัครราชทูตที่แต่งตั้งจากประเทศสมาชิกให้ประจำที่สำนักงานใหญ่อาเซียน กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย มีหน้าที่สนับสนุนการทำงานของคณะมนตรีประชาคมอาเซียนและองค์กรระดับรัฐมนตรีเฉพาะสาขา ประสานงานกับเลขาธิการสำนักงานอาเซียนในเรื่องที่เกี่ยวข้อง และ ประสานงานกับสำนักงานเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติและองค์กรระดับ รัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขา

๗) สำนักงานอาเซียนแห่งชาติ (ASEAN National Secretariat) เป็นหน่วยงานระดับกรมในกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งแต่ละประเทศได้จัดตั้งขึ้น เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบประสานงาน สนับสนุนภารกิจและความร่วมมือต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียน ในประเทศนั้นๆ สำหรับประเทศไทยหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กรมอาเซียน กระทรวง การต่างประเทศ

๑๔ กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

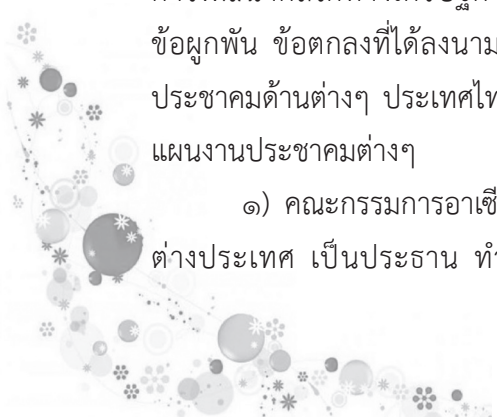
๘) องค์การสิทธิมนุษยชนอาเซียน (ASEAN Human Rights Body) เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยความประสงค์และหลักการของกฎบัตรอาเซียน เกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน

๙) มูลนิธิอาเซียน (ASEAN Foundation) มีหน้าที่สนับสนุน เลขาธิการอาเซียนและดำเนินการร่วมกับองค์กรของอาเซียนที่เกี่ยวข้องใน การสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียน โดยการส่งเสริมความสำนึกที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของอาเซียน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับ ประชาชน การดำเนินงานร่วมกันที่ใกล้ชิดระหว่างภาคธุรกิจ ภาคประชา สังคม นักวิชาการ และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ในอาเซียน

๕. บทบาทและการดำเนินการของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคม
อาเซียน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

การรับรองกฎบัตรอาเซียนและแผนงานประชาคมด้านต่างๆ เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายของผู้นำอาเซียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่มี ขีดความสามารถในการแข่งขันสูงมีกฎกติกาที่ชัดเจนและมีประชาชนเป็น ศูนย์กลางได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในมิติต่างๆ อย่างมีนัยยะสำคัญ ทั้งในด้านทิศทางการพัฒนาประเทศ แผนปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ การพัฒนากลไกทางเศรษฐกิจ และนโยบายการพัฒนากฎหมายตาม ข้อผูกพัน ข้อตกลงที่ได้ลงนามรับรองไว้ในกฎบัตรอาเซียนและแผนงาน ประชาคมด้านต่างๆ ประเทศไทยจึงได้จัดตั้งกลไกระดับชาติเพื่อขับเคลื่อน แผนงานประชาคมต่างๆ

๑) คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ ต่างประเทศ เป็นประธาน ทำหน้าที่เป็นกลไกประสานงานระดับชาติ

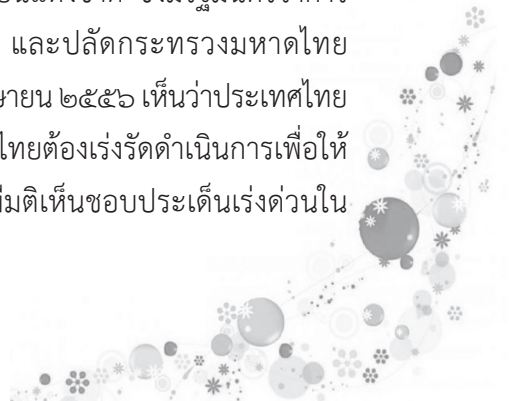
กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ๑๕
เตรียมความพร้อมให้สู่ประชาคมอาเซียน

เพื่อบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานของไทยและเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ อย่างเป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ โดยกระทรวงการต่างประเทศรับผิดชอบในการจัดทำแผนงานสำหรับการเตรียมความพร้อมฯ ซึ่งครอบคลุมถึงการดำเนินงานตามพันธกรณีของประเทศไทยตามแผนการจัดตั้งประชาคมในแต่ละเสา มีกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ทำหน้าที่สำนักงานเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ

๒) คณะกรรมการสำหรับการดำเนินการตามแผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียนใน แต่ละเสาประกอบด้วย คณะกรรมการดำเนินการเพื่อจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคง โดยมีปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน คณะอนุกรรมการดำเนินงานตามแผนงานไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน คณะกรรมการแห่งชาติด้านประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธาน

๖. ประเด็นเร่งด่วนในแต่ละแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนของประเทศไทย

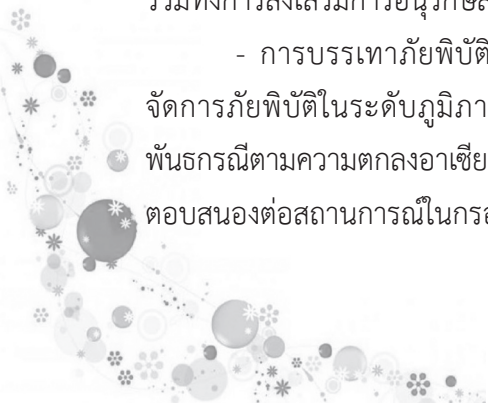
ในการประชุมคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน และปลัดกระทรวงมหาดไทยร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๖ เห็นว่าประเทศไทยควรมีการจัดทำประเด็นเร่งด่วนที่ประเทศไทยต้องเร่งรัดดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแต่ละแผนงาน และมีมติเห็นชอบประเด็นเร่งด่วนในแต่ละแผนงาน ดังนี้

๑๖ กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย
เตรียมความพร้อมเพื่อสู่ประชาคมอาเซียน

แผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

- การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพื่อผลักดันให้อาเซียนเป็นเขตปลอดยาเสพติดภายในปี ๒๕๕๘ ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ให้การรับรอง ASEAN Leaders' Declaration on a Drug -Free ASEAN ๒๐๑๕
- การต่อต้านการค้ามนุษย์เพื่อผลักดันให้เกิดความร่วมมือภายในภูมิภาคและการสร้างเครือข่ายระหว่างประเทศของผู้บังคับใช้กฎหมาย และดูแลเหยื่อการค้ามนุษย์ให้ได้รับการดูแลตามหลักมนุษยธรรม
- ความร่วมมือในการต่อต้านการก่อการร้าย เพื่อดำเนินการในระดับภูมิภาคให้สอดคล้องกับการดำเนินการในกรอบพหุภาคีต่างๆ โดยเฉพาะในกรอบสหประชาชาติ
- ความร่วมมือในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในภูมิภาคในด้านการส่งผู้ร้ายข้ามแดน การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Cyber Crime) โดยใช้ประโยชน์จากสนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Treaty on Mutual Legal Assistance in Criminal Matters – MLAT)
- ความมั่นคงทางทะเล โดยให้ความสำคัญกับการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ทำให้เกิดความไว้วางใจระหว่างประเทศสมาชิก เกิดความปลอดภัยในการเดินเรือและความเชื่อมโยงทางทะเลในภูมิภาค รวมทั้งการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรทางทะเล
- การบรรเทาภัยพิบัติ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารจัดการภัยพิบัติในระดับภูมิภาคโดยยึดหลัก ASEAN Centrality และพันธกรณีตามความตกลงอาเซียนว่าด้วยการบริหารจัดการภัยพิบัติและการตอบสนองต่อสถานการณ์ในกรอบความร่วมมือต่างๆ

กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ๑๗
เตรียมความพร้อมให้สู่ประชาคมอาเซียน

- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการส่งเสริมหลัก
ธรรมาภิบาล เพื่อผลักดันให้ประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถลงนามในบันทึก
ความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือป้องกันและปราบปรามการทุจริต
การสร้างเสริมหลักนิติธรรม ระบบยุติธรรม และโครงสร้างพื้นฐานทาง
กฎหมาย ในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกฎหมายอาเซียน (ASEAN Law
Ministers' Meeting) โดยมุ่งเน้นประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง และ
ประชาชนสามารถมีส่วนร่วม

- สิทธิมนุษยชน ประกอบด้วย การส่งเสริมการสร้างความตระหนัก
รู้แก่ภาคประชาชน ในเรื่องสิทธิมนุษยชนในกรอบอาเซียนและการเผยแพร่
และประชาสัมพันธ์และการนำ ASEAN Human Rights Declaration
(AHRD) ไปสู่การปฏิบัติ

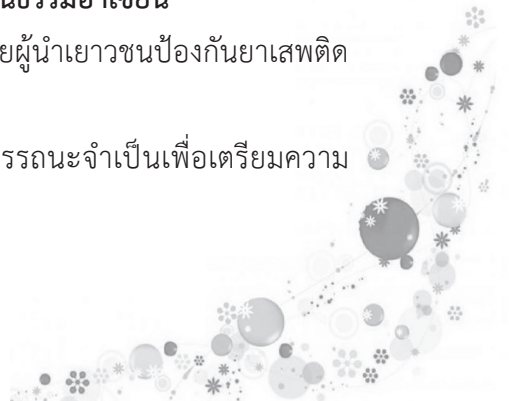
- การส่งเสริมความร่วมมือกับภาคประชาสังคมในการผลักดัน
ประเด็นสำคัญๆ รวมทั้งในกรอบความร่วมมือต่างๆ ของอาเซียน

- การดำเนินการตามสนธิสัญญาว่าด้วยเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์
ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อผลักดันความร่วมมือเรื่องนิวเคลียร์
เช่น nuclear safety และการสร้างเครือข่ายระหว่าง nuclear regulatory
bodies ของประเทศสมาชิกอาเซียน

แผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

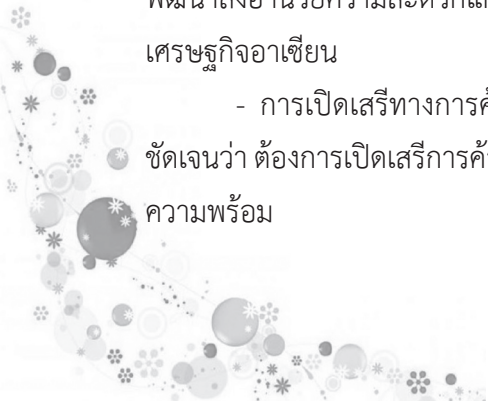
- การสนับสนุนการสร้างเครือข่ายผู้นำเยาวชนป้องกันยาเสพติด
(Youth Leader against Drugs)

- การพัฒนาทักษะภาษาและสมรรถนะจำเป็นเพื่อเตรียมความ
พร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์

๑๘ กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย
เตรียมความพร้อมแก่ผู้ประชาคมอาเซียน

- การบริหารจัดการชายแดน (Border Management) เพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างบูรณาการและเชื่อมโยงการข้อมูลในการปฏิบัติงานร่วมกันและมีความพร้อมด้านสาธารณสุขอย่างบูรณาการ
- การพัฒนาสมรรถภาพของระบบราชการทั้งการพัฒนาข้าราชการและการส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
- การเสริมสร้างความตระหนักรู้เรื่องประชาคมอาเซียนในภาคส่วนต่างๆ
- การเตรียมความพร้อมในการจัดการภัยพิบัติ เพื่อลดผลกระทบต่อปัญหาความยากจนและคุณภาพชีวิต
- การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้วยการขับเคลื่อนข้อริเริ่ม ตามกรอบความร่วมมืออาเซียน เพื่อให้ไทยมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและภาคี
- การพัฒนาทักษะด้านสารสนเทศเพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมในสังคมในกลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสในสังคม
- การพัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคม ได้แก่ การพัฒนาระบบคุ้มครองแรงงานในระบบและนอกระบบ การพัฒนาระบบประกันสังคมการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่คนพิการและผู้สูงอายุ แผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- การเปิดเสรีทางการค้า เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีแนวทางที่ชัดเจนว่า ต้องการเปิดเสรีการค้าบริการในสาขาใด และสงวนสาขาใดที่ไม่มีความพร้อม

กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ๑๙
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

- การยกเลิกการกีดกันการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (NTBMs) เนื่องจากในปัจจุบันไทยยังมีหลายมาตรการที่เป็น NTBMs เช่น การจำกัดเวลาในการนำเข้าสินค้าบางรายการ และมาตรการกำหนดวิธีการบริหารจัดการการนำเข้า เป็นต้น

- การจัดตั้ง National Single Window : NSW โดยกรมศุลกากร ได้ลงนามใน MOU โครงการนำร่องเชื่อมต่อระบบข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ รวม ๓๖ หน่วยงาน แต่ปัจจุบัน มีเพียง ๑๒ หน่วยงานที่สามารถเชื่อมต่อระบบข้อมูลได้ หน่วยงานอีก ๒๔ แห่ง ที่อยู่ในระหว่างการพัฒนาจัดซื้อและพัฒนาระบบ ซึ่งรวมทั้งกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

- การจัดตั้งคลังข้อมูลการค้าอาเซียน (ASEAN Trade Repository : ATR) ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กับ ASEAN Single Window และ National Single Window แต่เนื่องจากข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำ ATR ต้องรวบรวมจากหลายหน่วยงาน จึงต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก

- การจัดทำมาตรฐานและการรับรองสำหรับผลิตภัณฑ์ต่างๆ ขณะนี้ไทยกำลังอยู่ในระหว่างการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคนิค เพื่อให้สามารถดำเนินการได้สอดคล้องกับข้อกำหนดตามความตกลง

- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตามข้อตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำโครงการ

๗. บทบาทของกระทรวงมหาดไทยในแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน

กระทรวงมหาดไทยมีบทบาทในการดำเนินงานตามแผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ทั้งในฐานะหน่วยงานผู้ประสานงานหลักระดับชาติ และหน่วยงานสนับสนุน

๑) บทบาทในฐานะผู้ประสานงานหลักระดับชาติ

กระทรวงมหาดไทยได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติให้เป็นหน่วยงานผู้ประสานงานหลักระดับชาติ (National Focal Point) ภายใต้หัวข้อการคุ้มครองและสวัสดิการสังคม ของแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ใน ๒ สาขา ได้แก่

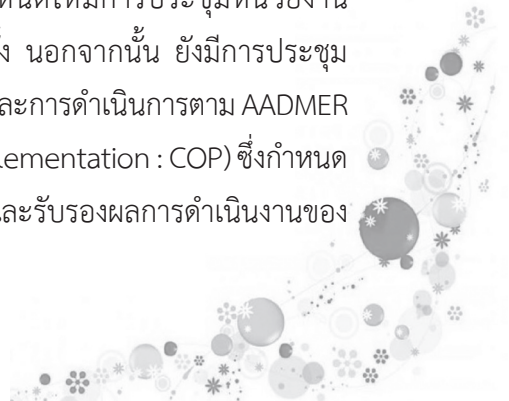
(๑) สาขาการขจัดความยากจน โดยมีกลุ่มงานอาเซียนกองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ในการประสานงานกับสำนักงานเลขานุการอาเซียน เพื่อเข้าร่วมประชุมระดับรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน (ASEAN Ministerial Meeting on Rural Development and Poverty Eradication : AMRDPE) ซึ่งกำหนดจัดขึ้นทุก ๒ ปี และในแต่ละปีจะมีการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสว่าด้วยการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน (Senior Official Meeting on Rural Development and Poverty Eradication : SOMRDPE) และการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การประชุม SOMRDPE+๓ หรือประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่อาวุโสของประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี และการประชุมร่วมภาครัฐและภาคประชาสังคม (Go-NGO Meeting) ซึ่งริเริ่มให้มีการ

กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ๒๑
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

จัดขึ้นครั้งแรกในปี ๒๕๕๕ ภารกิจที่สำคัญ คือ การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน (Framework of Action Plan on Rural Development and Poverty Eradication) ซึ่งเป็นแผน ๔ ปี ปัจจุบัน คือ แผนปฏิบัติการ ฯ พ.ศ.๒๕๕๕ -๒๕๕๘ พัฒนาการที่สำคัญของสาขาขจัดความยากจน คือ การตระหนักว่า การแก้ปัญหาความยากจนเป็นประเด็นที่ต้องเกี่ยวโยงกับประเด็นอื่นๆ (cross cutting issue) เช่น ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศและภัยพิบัติ การเข้าถึงระบบสวัสดิการต่างๆ เป็นต้น และจำเป็นต้องการบูรณาการความร่วมมือระหว่างสาขาต่างๆ จึงทำให้เกิดการประชุมหารือระหว่างสาขา (Inter Sectoral Workshop) มากขึ้น

(๒) สาขาการสร้างรัฐที่พร้อมรับมือกับภัยพิบัติและประชาคมที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น โดยมีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ในการจัดการภัยพิบัติ อาเซียนได้จัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ (ASEAN Committee on Disaster Management : ACDM) ให้เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของประเทศสมาชิกตามความตกลงว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response : AADMER) และแผนปฏิบัติการฯ หรือ AADMER Work Programme โดยกำหนดให้มีการประชุมหน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกันอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง นอกจากนั้น ยังมีการประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนด้านการจัดการภัยและการดำเนินการตาม AADMER (Conference of Parties to AADMER Implementation : COP) ซึ่งกำหนดให้มีการประชุมปีละ ๑ ครั้ง เพื่อรับทราบและรับรองผลการดำเนินงานของ ACDM

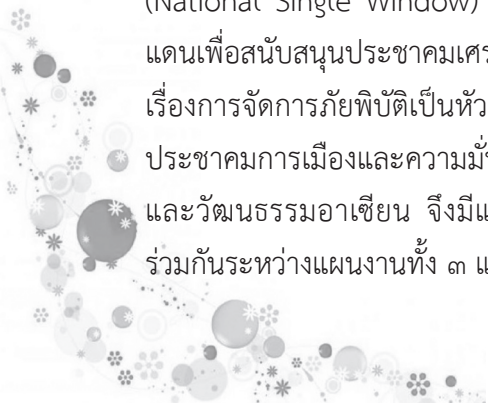

๒๒ กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย เตรียมความพร้อมเพื่อสู่ประชาคมอาเซียน

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนมีเป้าหมายประการแรกที่จะทำให้เกิดประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเป็นสังคมที่รับผิดชอบ เพื่อก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความเป็นเอกภาพในหมู่ประชาชน โดยการเสริมสร้างอัตลักษณ์ร่วมกัน เคารพในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษา และศาสนาของประชาชนอาเซียน เพื่อสร้างสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน (caring and sharing society) ประชาชนมีส่วนร่วม ประชาชนมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่และสวัสดิการที่ดีขึ้น บทบาทของกระทรวงมหาดไทยจึงมีนัยยะสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

๒) บทบาทในฐานะหน่วยงานสนับสนุน

นอกจากบทบาทในฐานะหน่วยงานประสานงานหลักระดับประเทศในสาขาการขจัดความยากจนและการสร้างรัฐที่พร้อมรับมือกับภัยพิบัติและประชาคมที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น กระทรวงมหาดไทยยังมีบทบาทในการดำเนินงานประเด็นต่างๆ ภายใต้ประเด็นเร่งด่วนในแผนงานการเมืองและความมั่นคงอาเซียนของประเทศไทยในเรื่องการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การต่อต้านการค้ามนุษย์ ความร่วมมือในการต่อต้านการก่อการร้าย การบรรเทาภัยพิบัติ สิทธิมนุษยชน และการส่งเสริมความร่วมมือกับภาคประชาสังคม รวมทั้งการเชื่อมต่อระบบข้อมูลภายในประเทศ (National Single Window) และการพัฒนาการบริหารจัดการด่านผ่านแดนเพื่อสนับสนุนประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าในเรื่องการจัดการภัยพิบัติเป็นหัวข้อความร่วมมือที่ปรากฏอยู่ในทั้งแผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน จึงมีแนวโน้มที่จะมีความร่วมมือในการทำงานร่วมกันระหว่างแผนงานทั้ง ๓ แผนงานมากขึ้นด้วย

๘. กระทรวงมหาดไทยกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

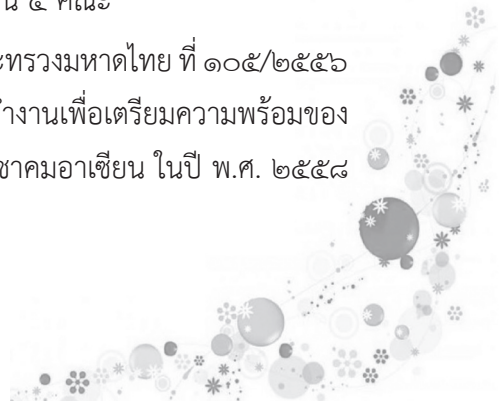
กระทรวงมหาดไทยได้เตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยได้แต่งตั้ง คณะกรรมการและคณะทำงานเตรียมความพร้อมฯ ในด้านต่างๆ ดังนี้

๑) คณะกรรมการเตรียมความพร้อมของกระทรวงมหาดไทยในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

กระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๐๑/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๖ แต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อมของกระทรวงมหาดไทยในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน คณะกรรมการประกอบด้วยผู้บริหารของส่วนราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัด ผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน มีอำนาจหน้าที่ อาทิ การกำหนดนโยบายและแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ด้านต่างๆ ของกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น

๒) คณะทำงานเพื่อเตรียมความพร้อมของกระทรวงมหาดไทยในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน จำนวน ๔ คณะ

กระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๐๕/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อเตรียมความพร้อมของกระทรวงมหาดไทยในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้แก่

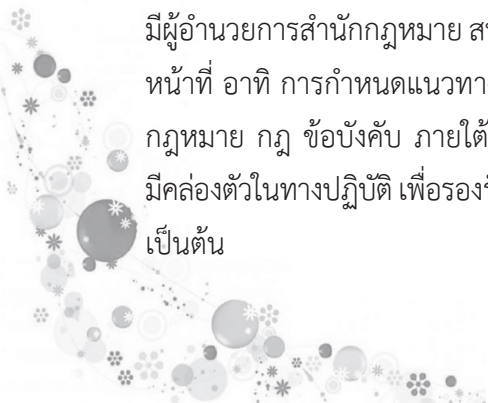

๒๔ กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

(๑) คณะทำงานขับเคลื่อนเพื่อเตรียมความพร้อมฯ ในภาพรวม โดยมีหม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล รองปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นหัวหน้าคณะทำงาน และมีผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน สป. เป็นคณะทำงานและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ อาทิ การระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานต่างๆ ในสังกัด เพื่อศึกษาถึงภารกิจของหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดที่ได้รับผลกระทบ การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ แผนงาน/ กิจกรรม เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของประชาคมอาเซียนทั้ง ๓ เสาหลัก และยุทธศาสตร์ประเทศ รวมทั้งการติดตามผลการดำเนินงานของคณะทำงานเตรียมความพร้อมฯ ในด้านต่างๆ

(๒) คณะทำงานเตรียมความพร้อมฯ ด้านบุคลากร โดยมีนายนิสิต จันทร์สมวงศ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย เป็นหัวหน้าคณะทำงาน และมีผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ สป. เป็นคณะทำงานและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ อาทิ การจัดหาบุคลากรเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี ๒๕๕๘ การจัดการฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะของบุคลากรทั้งด้านทัศนคติ ความรู้ ความสามารถที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เป็นต้น

(๓) คณะทำงานเตรียมความพร้อมด้านระเบียบกฎหมาย มีนายอัครเดช เจริญศิริ ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย เป็นหัวหน้าคณะทำงาน และมีผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สป. เป็นคณะทำงานและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ อาทิ การกำหนดแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาระเบียบกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยให้มีคล่องตัวในทางปฏิบัติ เพื่อรองรับการเข้าเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ เป็นต้น

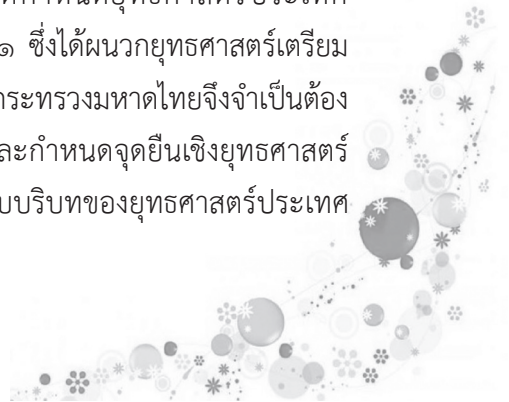

กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ๒๕
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

(๔) คณะทำงานเตรียมความพร้อมฯ ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจในอาเซียน โดยมีนายสมศักดิ์ จังตระกุล ที่ปรึกษาด้านความมั่นคง เป็นหัวหน้าคณะทำงาน และมีผู้อำนวยการสถาบันดำรงราชานุภาพ สป. เป็นคณะทำงานและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ อาทิ การเผยแพร่ความรู้ข้อเท็จจริง สถานการณ์ของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้งด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศให้แก่บุคลากรของกระทรวงมหาดไทย

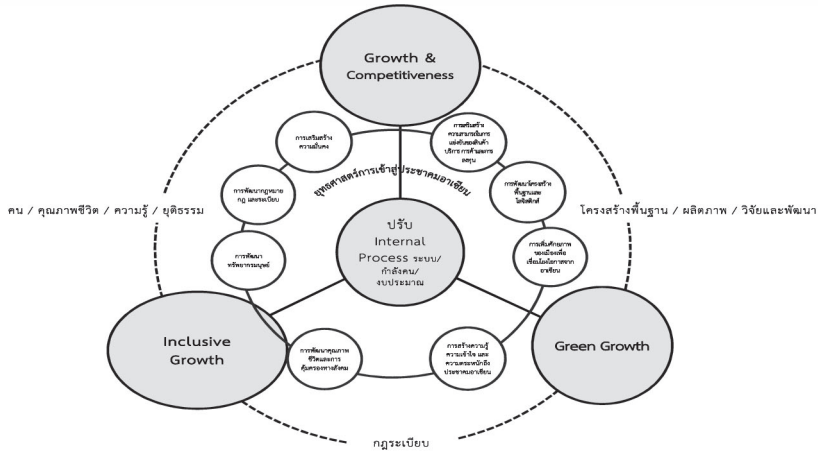
๙. จุดยืนเชิงยุทธศาสตร์ของกระทรวงมหาดไทยในบริบทของยุทธศาสตร์ประเทศเพื่อนำประเทศสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ในบริบทของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รัฐบาลกำหนดนโยบายที่จะนำประเทศไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ อย่างสมบูรณ์ โดยสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคง และมีนโยบายเร่งด่วนที่จะดำเนินการตามข้อผูกพันในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และมั่นคง ตลอดจนการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งภายในและภายนอกภูมิภาค จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๑ ซึ่งได้ผนวกยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไว้ด้วย กระทรวงมหาดไทยจึงจำเป็นต้องทบทวนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทยและกำหนดจุดยืนเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Positioning) ให้สอดคล้องกับบริบทของยุทธศาสตร์ประเทศในช่วงเปลี่ยนผ่านสู่ประชาคมอาเซียน

๒๖ กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

Country Strategy

ยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) ในบริบทของการ
เข้าสู่ประชาคมอาเซียน

วิสัยทัศน์

ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน คนไทยอยู่ดีกินดี
มีความเสมอภาคและเป็นธรรม

หลักการของยุทธศาสตร์ ต่อยอดรายได้จากฐานเดิม สร้างรายได้

จากโอกาสใหม่ เพื่อความสมดุล และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อรักษาฐานรายได้เดิมและสร้างรายได้ใหม่
- ๒) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการผลิต
- ๓) เพื่อลดต้นทุนให้กับธุรกิจ (ด้วยการลดต้นทุนค่าขนส่ง และ
โลจิสติกส์)

ยุทธศาสตร์หลัก ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๑) ยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Growth and Competitiveness) โดยมีเป้าหมายให้เศรษฐกิจขยายตัว และมีรายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้น กลยุทธ์ที่สำคัญ ได้แก่

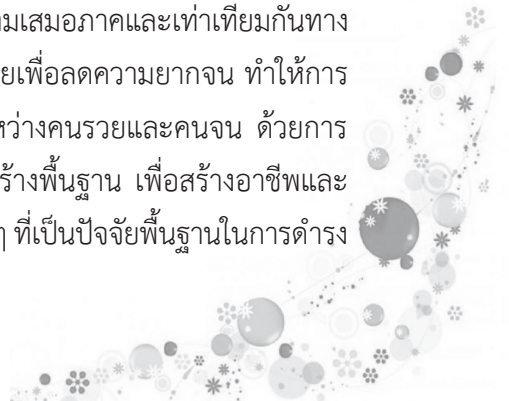
- พัฒนาอุตสาหกรรมอนาคต และรักษาฐานอุตสาหกรรมและบริการเดิม เช่น การพัฒนาให้ประเทศเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารคุณภาพ (ครัวไทยสู่ครัวโลก) ศูนย์กลางความมั่นคงทางพลังงานของโลก ศูนย์กลางผู้ผลิตพลังงานสะอาดของภูมิภาคอาเซียน ศูนย์กลางอุตสาหกรรมอากาศยานของภูมิภาคอาเซียน เป็นต้น

- เพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมและผลิตภัณฑ์ชุมชนหนึ่งตำบลและผลิตภัณฑ์ (SMEs & OTOP)

- การจัดการใช้ที่ดิน (Zoning) โดยการกำหนดขอบเขตการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว พื้นที่เมืองและพื้นที่ป่า เป็นต้น

- การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ โครงสร้างพื้นฐาน พลังงาน และเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เช่น สร้างรถไฟความเร็วสูง เพื่อเชื่อมโยงกรุงเทพและเมืองหลักในภูมิภาค การจัดหาแหล่งพลังงานให้เพียงพอกับความต้องการ การพัฒนาโครงข่ายสารสนเทศ และการสื่อสาร เป็นต้น

๒) ยุทธศาสตร์สร้างโอกาสบนความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (Inclusive Growth) โดยมีเป้าหมายเพื่อลดความยากจน ทำให้การกระจายรายได้มากขึ้น เพื่อลดช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน ด้วยการสร้างโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ที่มั่นคงให้สามารถเข้าถึงบริการต่างๆ ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรง

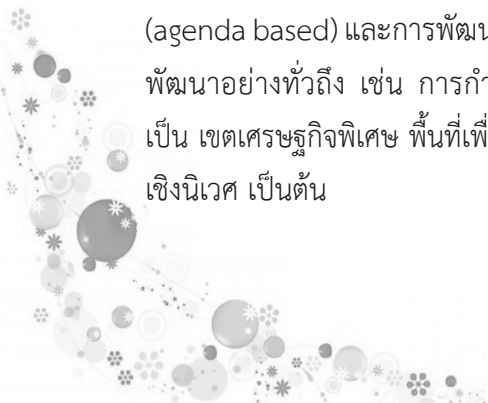
๒๘ กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ชีวิตที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม รวมทั้งเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และได้รับการคุ้มครองสิทธิประโยชน์อย่างเท่าเทียม เป็นธรรม และทั่วถึง เช่น การปฏิรูปการศึกษา การพัฒนาระบบสวัสดิการ เป็นต้น

๓) ยุทธศาสตร์การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth) ขณะที่เศรษฐกิจเติบโต ประชาชนต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์นี้ จึงมีเป้าหมายเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของกิจกรรมต่างๆ ในสังคม เช่น การลดการใช้พลังงานในอุตสาหกรรม การขนส่ง และครัวเรือน ขณะเดียวกันต้องส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ทรัพยากรน้ำ การนำมาตรการทางการคลังมาใช้ในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างและสนับสนุนการเพิ่มศักยภาพเมืองที่มีสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (green community/city) เพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน การจัดทำแผนแม่บทเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เป็นต้น

๔) ยุทธศาสตร์ปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ (Internal Process) เพื่อให้กลไกภาครัฐเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพ และโปร่งใส ประกอบด้วย

- บูรณาการแนวทาง การพัฒนาประเทศของหน่วยงานต่างๆ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ด้วยการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ระดับประเทศ (agenda based) และการพัฒนาระดับพื้นที่ (area based) เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างทั่วถึง เช่น การกำหนดกลุ่มจังหวัดตามยุทธศาสตร์ประเทศ เป็น เขตเศรษฐกิจพิเศษ พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นต้น

กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ๒๙
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

- พัฒนากฎหมาย เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน กฎหมายเพื่อสนับสนุนการลงทุน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงกับ ประเทศต่างๆ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กฎหมายเพื่อต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้าย เป็นต้น

- การแก้ปัญหาความมั่นคงในภาคใต้
- การลดการทุจริต และการบริหารงานอย่างโปร่งใสเพื่อสร้างความเชื่อมั่นจากสังคมไทย และนานาชาติ

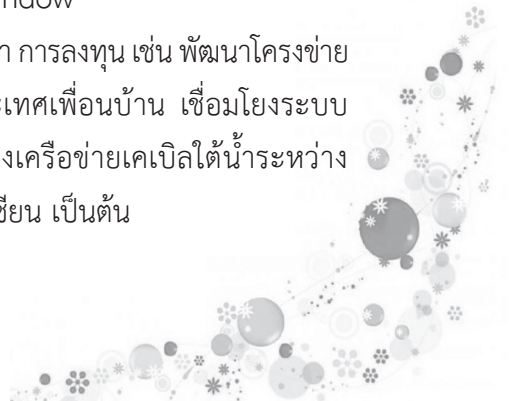
ภายใต้ยุทธศาสตร์ประเทศดังกล่าวข้างต้น มีประเด็นเร่งด่วนที่ ประเทศไทยต้องดำเนินการก่อนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีเป้าหมาย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สร้างเอกภาพและความมั่นคงของอาเซียน ประกอบด้วย

- การสร้างความพร้อมของไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเวทีโลก

- ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพันธกรณี เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการลงทุน ลดอุปสรรคของการค้า การลงทุน เช่น กฎหมายแรงงาน และบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติ กฎหมายกำกับดูแลธุรกิจ เป็นต้น

- พัฒนาประสิทธิภาพด้านและเมืองชายแดนที่เป็นประตู เชื่อมโยงการค้า เช่น เร่งรัด National Single Window เชื่อมโยงหน่วยงาน ต่างๆ ในประเทศ และ ASEAN Single Window

- สร้างการเชื่อมโยงเพื่อการค้า การลงทุน เช่น พัฒนาโครงข่าย ถนน เพิ่มเครือข่ายธุรกิจพลังงานกับประเทศเพื่อนบ้าน เชื่อมโยงระบบ สารสนเทศและการสื่อสาร เช่น เชื่อมโยงเครือข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่าง ประเทศ พัฒนาระบบเตือนภัยพิบัติในอาเซียน เป็นต้น

๓๐ กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

- กระจายระบบสวัสดิการให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม
อย่างทั่วถึง เพื่อสร้างโอกาส ในการเข้าถึงระบบสวัสดิการของผู้ด้อยโอกาส
และแรงงานโยกย้ายถิ่น เป็นต้น

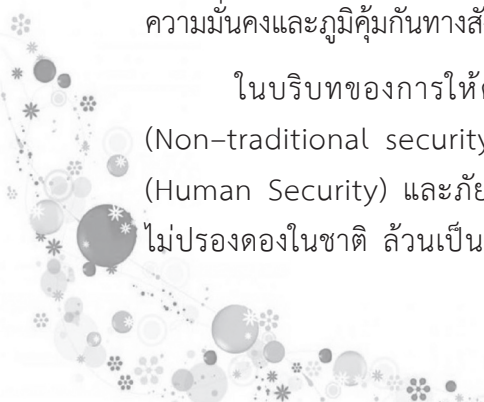
- กำหนดแนวทางในการเข้าถึงระบบยุติธรรมด้วยกฎและ
กติกาคือเป็นมาตรฐานสากล เช่น ร่วมมือกับภาคีสมาชิกในการต่อต้าน
การก่อการร้ายข้ามชาติ การควบคุมการลักลอบเข้าเมือง ผิดกฎหมาย
 เป็นต้น

ภายใต้บริบทของยุทธศาสตร์ประเทศและยุทธศาสตร์มหาดไทย
พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘ กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์
ของกระทรวงมหาดไทยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศ ดังนี้

- กระทรวงมหาดไทยเป็นกลไกหลักในการเชื่อมประสานและ
ขับเคลื่อนนโยบาย/ยุทธศาสตร์ของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยเพื่อ
ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากกระทรวงมหาดไทย
มีบทบาทและภารกิจที่กว้างขวาง ครอบคลุมยุทธศาสตร์ประเทศทั้ง ๔
ยุทธศาสตร์ และมีกลไกทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่ที่กระทรวงมหาดไทย
จึงสามารถเป็นกลไกที่สามารถนำนโยบายและยุทธศาสตร์ต่างๆ ไปขับเคลื่อน
ในพื้นที่ ขณะเดียวกันสามารถสะท้อนความต้องการของพื้นที่ เพื่อนำมา
กำหนดเป็นนโยบายระดับชาติ

- กระทรวงมหาดไทยเป็นกลไกหลักในการสร้างเครือข่าย
ความมั่นคงและภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อให้สังคมเข้มแข็ง

ในบริบทของการให้ความสำคัญกับความมั่นคงรูปแบบใหม่
(Non-traditional security) ที่ให้ความสำคัญกับความมั่นคงมนุษย์
(Human Security) และภัยคุกคามแบบข้ามพรมแดน รวมทั้งความ
ไม่ปรองดองในชาติ ล้วนเป็นปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางสังคม

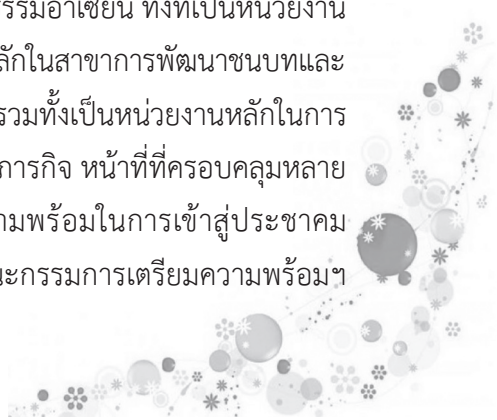
กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ๓๑
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เครือข่ายของกระทรวงมหาดไทยในชุมชนจะเป็นกลไกที่สำคัญในการสร้างความมั่นคงทางสังคมให้พร้อมรับมือกับภัยคุกคามต่างๆ

๑๐. ยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทยเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับแผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน แผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และแผนงานประชาคมและวัฒนธรรมอาเซียน ทั้งที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนและรับผิดชอบในฐานะเจ้าภาพหลักในสาขาการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน และการจัดการภัยพิบัติ รวมทั้งเป็นหน่วยงานหลักในการแปลงนโยบายสู่ระดับพื้นที่ และมีบทบาท ภารกิจ หน้าที่ที่ครอบคลุมหลายมิติของประเทศ จึงดำเนินการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อมฯ

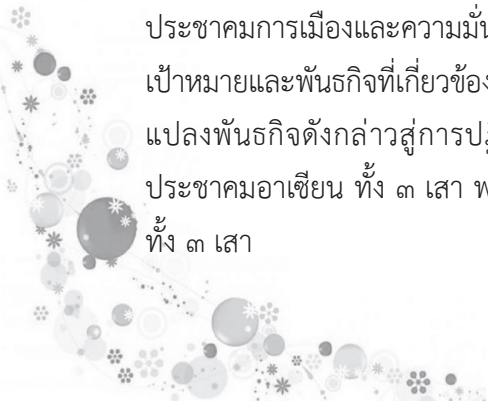
๓๒ กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ คณะทำงานเตรียมความพร้อมด้านระเบียบกฎหมาย ด้านบุคลากร และด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งคณะทำงานขับเคลื่อนเพื่อเตรียมความพร้อมฯ ในภาพรวม

นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทยยังได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมของกระทรวงมหาดไทยในการเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ โดยคณะกรรมการเตรียมความพร้อมฯ ได้ให้ความเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๖ และปลัดกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบให้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมฯ ของหน่วยงานระดับกรม/รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานระดับจังหวัด พิจารณานำยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมฯ ประกอบการทบทวนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดและ/ยุทธศาสตร์จังหวัด โดยกองการต่างประเทศ สป. แปลแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมฯ เป็นภาษาอังกฤษ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวสู่ระดับสากลต่อไป

กรอบแนวคิดในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมของกระทรวงมหาดไทยในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน

๑) แผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ๓ เสา ได้แก่ เสาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เสาประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และเสาประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ซึ่งในแต่ละเสาจะประกอบด้วยเป้าหมายและพันธกิจที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงมหาดไทย ที่จะต้องดำเนินการแปลงพันธกิจดังกล่าวสู่การปฏิบัติ ซึ่งเมื่อพิจารณาตามแผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ทั้ง ๓ เสา พบว่ากระทรวงมหาดไทยมีส่วนเกี่ยวข้องกับทั้ง ๓ เสา

กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ๓๓
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

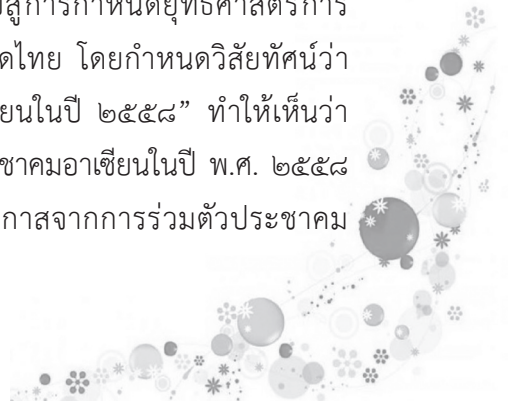
๒) ยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) ซึ่งในปัจจุบันได้บูรณาการร่วมกับแผนยุทธศาสตร์อาเซียนของประเทศไทย เพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกันในการดำเนินการพัฒนาประเทศภายใต้สภาพแวดล้อมการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน

๓) ประเด็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยในปี พ.ศ.๒๕๕๘

๔) จุดยืนทางยุทธศาสตร์ของกระทรวงมหาดไทย (Positioning) และยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นการวางตำแหน่งในการพัฒนาของกระทรวงมหาดไทยจากการวิเคราะห์อำนาจหน้าที่ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมของกระทรวงมหาดไทย ในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน จึงต้องวางหลักการดำเนินงานให้สอดคล้อง และเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์หลักของกระทรวงมหาดไทย

๕) อำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย โดยจะนำมาพิจารณา ร่วมกับการคาดการณ์ผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดกับประเทศไทย และผลกระทบและโอกาสต่อกระทรวงมหาดไทยในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกันและพัฒนาสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

จากกรอบแนวคิดดังกล่าวนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมฯ ของกระทรวงมหาดไทย โดยกำหนดวิสัยทัศน์ว่า “มหาดไทยพร้อมเข้าร่วมประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘” ทำให้เห็นว่ากระทรวงมหาดไทยพร้อมที่จะเข้าร่วมประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และเป็นกลไกของรัฐบาลในการสร้างโอกาสจากการร่วมตัวประชาคม

๓๔ กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

อาเซียนของไทย และการลดความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้นจากผลกระทบทางลบ และตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย

ภายใต้วิสัยทัศน์นี้ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมของกระทรวงมหาดไทยในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากประชาคมอาเซียน

เป้าหมาย วางระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการพัฒนาพื้นที่ และสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้ชุมชนฐานรากจากการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน มีโครงการรองรับ เช่น พัฒนาศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และการตลาด OTOP สู่มหาชน เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมสร้างความสงบเรียบร้อย ความพร้อม รับมือภัยพิบัติและความมั่นคงของประเทศ

เป้าหมาย พื้นที่ที่มีความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และป้องกันการเกิดปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ (Non-traditional security) มีโครงการรองรับ เช่น ความตกลงอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนและอัตลักษณ์ อาเซียน

เป้าหมาย ชุมชนมีความเข้มแข็ง ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันของประชาชนอาเซียน มีโครงการรองรับ เช่น ขยายผลแนวทางการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริหลักการทรงงาน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและระบบ บริหารจัดการ

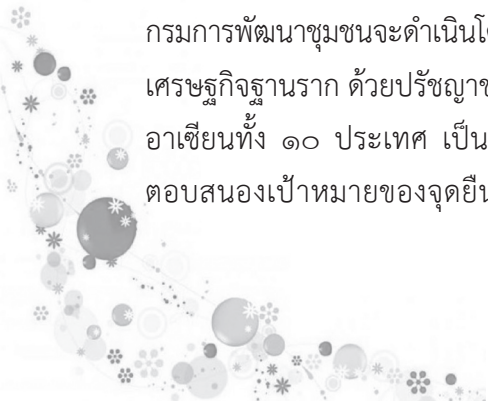
เป้าหมาย บุคลากรกระทรวงมหาดไทยมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ และมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ รองรับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน มีโครงการรองรับ เช่น เสริมสร้างการเรียนรู้ทางไกลแบบระบบ E-learning เพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษให้กับบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน

เป้าหมาย ส่งเสริมการเปิดประเทศให้มีความเชื่อมโยงกันระหว่างกัน
กันอาเซียน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านประชาชน ด้านการปรับปรุงกฎหมาย และ
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีโครงการรองรับ เช่น ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา
และการเปิดจุดผ่านแดน กรมการปกครอง/กรมโยธาธิการและผังเมือง/
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นต้น

จะเห็นว่า ในการกำหนดยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมของกระทรวง
มหาดไทยในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ กระทรวง
มหาดไทยคำนึงถึงกรอบความร่วมมืออาเซียนในด้านต่างๆ ซึ่งถือเป็น
พันธกรณีที่ประเทศไทยต้องให้ความร่วมมือ และรัฐบาลได้กำหนด
เป็นนโยบายเร่งด่วน ภายใต้ยุทธศาสตร์ประเทศที่จะดำเนินการตามข้อผูกพัน
ยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมของกระทรวงมหาดไทย จึงคำนึงถึงการ
ดำเนินงานใน ๒ มิติ มิติแรก คือ การดำเนินงานภายในประเทศตามภารกิจ
ของกระทรวง เพื่อให้ประเทศไทยเข้มแข็ง และเป็นสมาชิกที่ดีของประเทศ
อาเซียน และมิติที่ ๒ คือ การดำเนินงานความร่วมมือในกรอบความร่วมมือ
ต่างๆ เช่น ในฐานะที่กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าภาพหลักในด้านการขจัด
ความยากจน กรมที่ดินได้ดำเนินกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดี
(Best Practice) ในด้านการจัดการที่ดินเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน
กรมการพัฒนาชุมชนจะดำเนินโครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา
เศรษฐกิจฐานราก ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประเทศสมาชิก
อาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ เป็นต้น ซึ่งการดำเนินงานทั้ง ๒ มิติ สามารถ
ตอบสนองเป้าหมายของจุดยืนทางยุทธศาสตร์ของกระทรวงมหาดไทย

กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ๓๗
เตรียมความพร้อมเพื่อสู่ประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์ประเทศ ขณะเดียวกันก็สามารถตอบสนองเป้าหมายของ
แผนงานประชาคมด้านต่างๆ และวิสัยทัศน์ของผู้นำอาเซียน

ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมของกระทรวงมหาดไทย
ในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จะเป็นทิศทางในการ
เตรียมความพร้อมของกระทรวงมหาดไทยในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน
ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศ
เพื่อเพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขันสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้ และ
พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมถึงการรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงภายใน
ซึ่งเป็นภารกิจหลักของกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้ประเทศชาติและ
ประชาชนพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมีคุณภาพต่อไป

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

๓๘ กรอบความร่วมมืออาเซียนกับการกำหนดยุทธศาสตร์ กระทรวงมหาดไทย
เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

คณะผู้จัดทำ

บรรณาธิการบริหาร

นายทรงสนะ วิชัยธนพัฒน์ ผู้อำนวยการสถาบันดำรงราชานุภาพ

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

นางสุกานดา วรเชษฐบัญชา ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผน

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

นายอภิชัย ชัยชมภู ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและบริหารจัดการความรู้

กองบรรณาธิการ

นางวันเพ็ญ ทรงวิวัฒน์ นางฉวีรมล เกิดแก้ว

นางกาญจนา แจ่มมินทร์ น.ส.สุพัตรา บุญถึง

นายสมสิน ไชยรัตน์

ศิลปกรรม/จัดทำรูปเล่ม

นางสาวอัจฉนา เตชะพันธุ์

ส่วนพัฒนาและบริหารจัดการความรู้ สถาบันดำรงราชานุภาพ
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย โทร. ๐-๒๒๒๑-๕๕๕๘, ๕๐๕๕๖ (สื่อสาร สป.มท.)

“บทความหรือข้อคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในเอกสารความรู้ สดร.
เป็นวรรณกรรมของผู้เขียนโดยเฉพาะ
สถาบันดำรงราชานุภาพและกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย”

พิมพ์ที่ บริษัท บพิรการพิมพ์ จำกัด 70 ถ.ราชบพิร แขวงวัดราชบพิร เขตพระนคร กทม. 10200
โทร. 0-2222-5555, 0-221-9781 โทรสาร 0-2221-6433 นายยอดย้ง โสภณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. 2556
E-mail Address : borpitt@hotmail.co.th

